Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Diana Tricolici)
Dosarul nr. 2a-3706/24
(2-23035687-02-2a-18092024)

D E C I Z I E

19 februarie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Diana Corlăteanu și Lucia Bagrin
Grefier Alina Dubenco

examinând, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de apelantul Inspectoratul General al Poliției și cererea de apel declarată de apelantul Inspectoratul Național de Securitate Publică, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 iunie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Dragan împotriva Inspectoratului General al Poliției, Inspectoratului Național de Securitate Publică privind încasarea în mod solidar a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cauza contravențională și în prezentul proces,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 9 martie 2023, reclamantul Ștefan Dragan, reprezentat de avocatul Igor Eremia, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției, Inspectoratului Național de Securitate Publică privind încasarea în mod solidar a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cauza contravențională și în prezentul proces.

În motivarea acțiunii a indicat că la 9 februarie 2022, de către agentul constatator al Inspectoratului Național de Securitate Publică, Mihail Ceban, a fost întocmită decizia contravențională nr. D01 496924, prin care a fost învinuit și sancționat, de comiterea contravenției prevăzute de art. 232 alin. (1) din Codul Contravențional.
Notează că la 10 februarie 2022, Ștefan Dragan a înregistrat în cancelaria Inspectoratului Național de Securitate Publică, contestația supra deciziei contravenționale nr. D01 496924 din 9 februarie 2022.
Susține că din data de 14 februarie 2022 dosarul s-a aflat pe rol la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, ulterior la Curtea de Apel Chișinău până la 5 septembrie

2022, când a fost pronunțată decizia prin care a fost menținută hotărârea instanței de judecată.
Afirmă că în toată această perioadă a fost reprezentat în ședințele de judecată de avocatul Igor Eremia, cât și înafara acestora.
Evidențiază că deoarece practica judiciară este diferită, solicită încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mod solidar de Inspectoratul General al Poliției a MAI și Inspectoratul Național de Securitate Publică.
Reclamantul își întemeiază pretențiile în baza articolelor 383 alin. (2), (3) din Codul contravențional, 96 alin. (1), (1^1) din Codul de procedură civilă, și solicită încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției a MAI și Inspectoratul Național de Securitate Publică a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cauza contravențională în mărime de 3950 lei și cheltuielile de asistență juridică suportate în prezentul proces în mărime de 2800 lei.

Poziția instanței de fond:

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 iunie 2024, s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat de la Inspectoratul Național de Securitate Publică, în beneficiul lui Ștefan Dragan, cheltuielile de asistență juridică suportate în cauza contravențională în mărime de 3950 lei și cheltuielile de asistență juridică suportate în prezentul proces în mărime de 2800 lei. Cererea înaintată către Inspectoratul General de Poliției a MAI, s-a respins ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 13 iunie 2024 prin intermediul poștei electronice, **apelantul Inspectoratul Național de Securitate Publică**, reprezentat de Mihaela Railean, în temeiul procurii nr. 34/17-17 din 3 ianuarie 2024, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 iunie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată. A indicat că, motivele de fapt şi de drept vor fi prezentate suplimentar după ce va lua cunoştinţă cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar.
4. La fel, nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 14 iunie 2024 prin intermediul poștei electronice, **apelantul Inspectoratul General al Poliției**, reprezentat de Mihaela Railean, în temeiul procurii nr. 34/2-24 din 3 ianuarie 2024, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 iunie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată. A indicat că, motivele de fapt şi

de drept vor fi prezentate suplimentar după ce va lua cunoştinţă cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar.

5. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Ana Panov în mod automat-aleatoriu la 18 septembrie 2024.
6. La 20 septembrie 2024, apelanții Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul Național de Securitate Publică, reprezentați de Mihaela Railean, în temeiul procurilor nr. 34/17-17 din 3 ianuarie 2024 și nr. 34/2-24 din 3 ianuarie 2024, a prezentat cererile de apel motivate.
7. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2024, s-au acceptat spre examinare cererile de apel depuse de apelanții Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul Național de Securitate Publică.

Argumentele părţilor:

8. În motivarea cererilor de apel depuse de apelanții Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul Național de Securitate Publică, s-a indicat că nu sunt de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind neîntemeiată, nefondată și pasibilă de a fi casată.

Menționează că, calitatea procesuală de pârâți atribuită de către reclamant, Inspectoratului General al Poliției și Inspectoratului Național de Securitate Publică, nu este corespunzătoare, or, conform prevederilor art. 5 alin.(l) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, cauzele cu privire la repararea prejudiciului material şi moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanţa de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei.

Punctează că, potrivit art. 383 alin. (1) Cod contravențional, cheltuielile de administrare şi de conservare a probelor, de retribuire a apărătorului, alte cheltuieli aferente procesului contravențional se suportă de contravenient sau de stat în modul stabilit de legislație. Alin. (3) al aceluiași articol prevede că persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată şi ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie. Astfel, repunerea în drepturi a persoanei se efectuează în cazuri exhaustive şi anume, dacă prin hotărâre definitivă persoana în privinţa căreia a fost pornit proces contravențional este declarată nevinovată şi/sau răspunderea sa contravențională este înlăturată.

Indică că, potrivit prevederilor art. 384 alin.(2) lit. u) din Codul contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza

contravențională. Prin urmare, instanţa de judecată constată existența dreptului persoanei în privinţa căreia a fost inițiat un proces contravențional de a cere şi primi despăgubiri pentru prejudiciului cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate sau să soluționeze cauza contravențională, însă nu a constatat când şi în ce circumstanțe apare acest drept, ori apariția dreptului este condiționată de un anumit eveniment, situație şi respectiv existența lui are o anumită durată, prin urmare, apelanții-pârâți în instanţa de fond au menţionat asupra faptului că dreptul de a solicita despăgubirea pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să soluționeze cauza contravențională poate fi exercitat în interiorul procedurii contravenționale. Astfel, pornind de la prevederile generale ale Codului contravențional înglobate în art. 1 alin. (1) a actului legislativ, ce stipulează expres că „prezentul cod este lege a Republicii Moldova care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile şi dispozițiile generale şi speciale în materie contravențională, determină faptele ce constituie contravenții şi prevede procesul contravențional şi sancțiunile contravenționale”, în concluzie, dispozițiile normelor Codului contravențional în care sunt prevăzute drepturile de recuperare a prejudiciului presupus cauzat, sunt aplicabile în cadrul proceselor contravenționale, iar în momentul în care intimatul/reclamantul nu a beneficiat de aceste drepturi în cadrul procesului contravențional, fiind emise hotărâri definitive asupra cazului contravențional, aceste prevederi nu mai sunt aplicabile intimatului/reclamant în cadrul unui proces civil, totodată, faptul că nu a dorit să beneficieze de drepturile prevăzute în procesul contravențional nu poate fi imputat autorităților publice, în speţă apelantului Inspectoratului General al Poliției și apelantului Inspectoratului Național de Securitate Publică. Prin urmare, pentru antrenarea unei astfel de răspunderi a autorității competente să constate sau să soluționeze cauza contravențională este necesară constatarea acţiunilor acesteia ca fiind ilicite.

Subliniază că, acest aspect fiind expres reglementat şi de prevederile art. 384 alin. (3^1) ce indică expres, dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acţiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Consideră că, instanţa de fond a concluzionat în mod generalizat că prin emiterea procesului-verbal cu privire la contravenție ar fi fost încălcate drepturile intimatului, care nu au fost argumentate în nici un mod. Totodată, instanţa de fond în nici un mod nu a argumentat faptul că potrivit prevederilor art. 53 alin.(2) a Constituției, Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanțele judecătoreşti. Prin urmare, instanţa de judecată, a emis o hotărâre bazându-se pe presupuneri şi nemotivând care prevedere legală a fost aplicată, ceea ce după

opinia apelanților este o nerespectare a prevederilor legale, ori justiția urmează a fi efectuată în strictă conformitate cu prevederile legale, fără a se expune asupra perfecțiunii unui act legislativ sau bazându-se pe presupuneri legate de o posibilă condamnare a statului la CtEDO. Respectiv, apelanții consideră că instanţa de judecată a emis o hotărâre neîntemeiată pe prevederile legale în vigoare, dar bazată pe presupuneri de imperfecțiune a actului legislativ şi respectiv temeri de o posibilă condamnare a statului la CtEDO.

Prin urmare, apelanții Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul Național de Securitate Publică, solicită admiterea cererilor de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

9. În ședința instanței de apel, apelanții Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul Național de Securitate Publică, reprezentați de Mihaela Railean, în temeiul procurilor nr. 34/17-165 din 10 ianuarie 2025 și nr. 34/2-61 din 3 ianuarie 2025, au solicitat admiterea cererilor de apel cu motivele de fapt și de drept invocate în instrumentul de atac.

Intimatul Ștefan Dragan, în ședința instanței de apel, fiind legal citat pe email prin intermediul reprezentantului său, avocat Igor Eremia, nu s-a prezentat, însă la 12 februarie 2025 prin intermediul poștei electronice, avocatul Igor Eremia, ce acționează în interesele intimatului, a depus o cerere privind amânarea ședinței de judecată, invocând imposibilitatea de a se prezenta, fiind antrenat în altă ședință la Judecătoria Hîncești. Dispunând respingerea cererii de amânare, Colegiul o consideră ca fiind neîntemeiată și declarativă, or, din informația anexată de pe portalul Judecătoriei Hîncești, nu rezultă calitatea de apărător a avocatului Igor Eremia în dosarul menționat, astfel încât nu se justifică imposibilitatea participării sale la prezenta cauză.

Prin urmare, a fost dispusă examinarea cererii de apel în lipsa participanților la proces care nu s-au prezentat, or, în conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

10. Audiind participanții prezenți la proces, analizând şi studiind materialele cauzei, Colegiul atestă că cererile de apel sunt neîntemeiate şi care urmează a fi respinse din următoarele motive.
11. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelanții respectând aceste termen.

12. În conformitate cu art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.
13. Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluţionarea prezentei cauze (*a se vedea cauza Garda Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98*).
14. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
15. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
16. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.
17. Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanţei de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.
18. Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (*Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43*).
19. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

20. Instanţa de apel menţionează că, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.
21. În opinia Colegiului, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.
22. Colegiul constată că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanţele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.
23. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, se constată că la 9 februarie 2022, agentul constatator din cadrul Inspectoratului Național de Securitate Publică al IGP a MAI, Ceban Mihail a întocmit decizia contravențională nr. D01 496924 din 9 februarie 2022, prin care a fost învinuit și sancționat Ștefan Dragan, de comiterea contravenției prevăzute de art. 232 alin. (1) din Codul contravențional.
24. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 16 martie 2022, a fost admisă contestația depusă de avocatul Igor Eremia, în interesele lui Ștefan Dragan împotriva deciziei asupra cauzei contravenționale seria D01 496924 din 9 februarie 2022, prin care acesta a fost sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 232 alin. (1) din Codul contravențional. A fost anulată decizia agentului constatator al INSP al IGP al MAI din 9 februarie 2022, prin care Ștefan Dragan a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 232 alin. (1) din Codul contravențional, și încetat procesul contravențional, din lipsa faptului contravenției.
25. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 5 septembrie 2022, a fost menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 16 martie 2022.
26. Invocând suportarea cheltuielilor de asistență juridică în cadrul examinării cauzei contravenționale, la 9 martie 2023, reclamantul Ștefan Dragan, reprezentat de avocatul Igor Eremia, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției,

Inspectoratului Național de Securitate Publică, solicitând încasarea în mod solidar de la Inspectoratul General al Poliției a MAI și Inspectoratul Național de Securitate Publică, a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cauza contravențională în mărime de 3950 lei și cheltuielile de asistență juridică suportate în prezentul proces în mărime de 2800 lei.

27. Iar prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 iunie 2024, s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat de la Inspectoratul Național de Securitate Publică, în beneficiul lui Ștefan Dragan, cheltuielile de asistență juridică suportate în cauza contravențională în mărime de 3950 lei și cheltuielile de asistență juridică suportate în prezentul proces în mărime de 2800 lei. Cererea înaintată către Inspectoratul General de Poliției a MAI, s-a respins ca neîntemeiată.
28. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, apelantul Inspectoratul Național de Securitate Publică, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 iunie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.
29. La fel, nefiind de acord cu soluția primei instanțe, apelantul Inspectoratul General al Poliției, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 iunie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.
30. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererile de apel şi materialul probator, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că soluția instanţei de fond, este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.
31. Cu titlul de cadru legal relevant speței, Colegiul remarcă prevederile art. 1 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, care statuează că, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.
32. Conform prevederilor art. 2 alin. (1) din aceiași Lege, prin acțiuni ilicite se înțelege acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă

prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

33. Totodată, în accepțiunea art. 3 din Legea citată supra, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum şi în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanțele judecătorești.
34. Conform prevederilor art. 6 al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.
35. De asemenea, potrivit art. 10 al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6 din Lege.
36. În accepțiunea art. 13 din Legea 1545, repararea prejudiciului specificat la art. 7 lit. a), c)- g) și în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut

din bugetul local - din contul acestui buget. Prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe.

37. În această ordine de idei sunt relevante și prevederile art. 374 alin. (3) Cod contravențional care indică că, procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.
38. În acest context este de remarcat că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza *Ziliberberg verso Moldova* Curtea a statuat că, contravenția constituie o infracțiune minoră și se bucură de acoperire procesuală a drepturilor fundamentale ale omului stipulate în CEDO.
39. Prin urmare, pentru prejudiciul material sau moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către agentul constatator, este responsabil organul care a constatat contravenția.
40. Potrivit art. 383 alin. (2) și (3) Cod contravențional, victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului şi a cheltuielilor suportate în procesul contravenţional în ordinea procedurii civile, cu excepţia cazurilor cînd nu există divergenţe asupra întinderii acestora. Persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional se repune în dreptul de care a fost privată şi ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărîre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravenţională este înlăturată, cu excepţia cazului de amnistie.
41. Totodată, urmează de reținut că, potrivit art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravenţional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.
42. În temeiul dispozițiilor legale citate se instituie obligația generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul material și moral cauzat prin atragerea ilegală la răspundere contravențională.
43. Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 acordă un remediu intern pentru repararea eventualelor prejudicii cauzate prin lezarea dreptului garantat de art. 6 par. 2 din CEDO, or, faptele de natură penală și contravențională sunt echivalente, persoanele bucurându-se în acest sens de garanții similare.
44. În consecvent, Colegiul reține constatările din hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 16 martie 2022, prin care s-a hotărât încetarea

procesului contravențional pornit în privința lui Ștefan Dragan pe semnele contravenției prevăzute de art. 232 alin. (1) din Codul contravențional, din motiv că, în acțiunile acestuia nu există fapta contravenției, fapt care îi acordă lui Ștefan Dragan, dreptul de a cere repararea prejudiciului suferit, în baza Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998.

45. În consecință, Colegiul constată că instanța de fond just a admis parțial acțiunea, or, în temeiul prevederilor legale sus menționate, se constată temeinicia valorificării dreptului la acțiune în baza Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998.
46. Relevante speței, sunt prevederile art. 45 alin. (1) din Codul contravențional, conform cărora, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție.
47. În concordanță cu prevederile art. 19 Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel.
48. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).
49. Prin urmare, reieșind din natura pretenției, în coraport cu normele de drept enunțate, Colegiul conchide că odată cu adoptarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 16 martie 2022, prin care s-a dispus încetarea procesului contravențional în privința lui Ștefan Dragan învinuit de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 232 alin. (1) din Codul contravențional, din motivul inexistenței faptei contravenționale, reclamantul-intimat este în drept să pretindă repararea prejudiciului material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.
50. Astfel, instanța de apel, va respinge argumentele apelanților, precum că, acțiunea înaintată în contextul prejudiciului material este neîntemeiată, nefiind întrunite în cazul dat prevederile art. 3 și 6 din Legea nr. 1545, pe motiv că reclamantul-intimat nu ar fi fost tras la răspundere contravențională, or, nu este neapărat ca persoană, să fie reținută contravențional sau să i se aplice amenda contravențională.
51. La speța dedusă judecății, se atestă existența unei hotărâri de încetare a procesului contravențional în privința lui Ștefan Dragan, din motiv că nu s-a

constatat existența faptei infracțiunii, motiv pentru care, Colegiul constată că în cazul dat, reclamantul-intimat Ștefan Dragan, dispune de dreptul subiectiv la repararea prejudiciului material cauzat potrivit prevederilor Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr.1545 din 25 februarie 1998.

52. Dincolo de faptul că, Inspectoratul Național de Securitate Publică pretinde că a respectat cerințele formale la întreprinderea acțiunilor de constatare a contravenției, acest complex de acțiuni în cumul sunt apreciate ca fiind ilicite odată cu emiterea hotărârii de încetare a procesului contravențional din motiv că nu există faptul contravenției și aceasta rezultă din interpretarea sistemică a Legii nr.1545 din 25 februarie 1998.
53. Este de notat faptul că, eșecul actului de constatare a contravenției prin sine constituie o confirmare a încălcării drepturilor persoanei, comise de autorități față de cel tras la răspundere contravențională, indiferent dacă în final s-a ajuns sau nu la condamnarea publică, achitarea persoanei sau scoaterea persoanei de sub urmărire penală.
54. Mai mult, Colegiul notează că Ștefan Dragan a fost ilegal atras la răspundere contravențională, or, decizia contravențională nr. D01 496924 din 9 februarie 2022 a fost contestată, urmare a cărui fapt, a fost încetat procesul contravențional din lipsa faptei contravenționale în acțiunile contravenientului, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 16 martie 2022, care a fost menținută de instanța ierarhic superioară.
55. În continuare, instanța de apel constată întrunirea condițiilor de aplicare a prevederilor Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.
56. La caz, potrivit art. 7 lit. e) şi g) din Legea menționată, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie sumele plătite de ea pentru asistența juridică şi cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanţa judecătorească.
57. Aferent prevederilor enunțate, Colegiul reține că reclamantul-intimat Ștefan Dragan dispune de dreptul de a solicita repararea prejudiciului material ce reprezintă cheltuieli de asistență juridică, suportate de către reclamant în cadrul procesului contravențional, or, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 16 martie 2022, acesta a fost repus în drepturi.
58. Analizând cerința reclamantului-intimat Ștefan Dragan, instanţa de apel constată că instanța de fond just a admis în totalitatea pretenția privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, or, la determinarea cuantumului cheltuielilor de asistență juridică, urmează a se ține cont în această materie de

practica Curţii Europene a Drepturilor Omului, potrivit acesteia partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea şi caracterul lor rezonabil.

59. Reținând din probele anexate la materialele cauzei, prin prisma art. 7 lit. e) şi g) din Legea nr. 1545, instanța de apel consideră întemeiat raționamentul reclamantului Ștefan Dragan privind încasarea prejudiciului material sub forma cheltuielilor de asistență juridică achitate avocatului Igor Eremia în sumă de 3950,00 lei, pentru reprezentare în cauza contravențională, probat prin bonul de plată seria DAA nr. 23026688 din 3 ianuarie 2023, factura fiscală în acest sens și actul de predare-primire a lucrărilor efectuate în baza contractului de asistență juridică nr. 0074 din 10 februarie 2022 (f.d.6, 6 verso, 13 verso).
60. Potrivit prevederilor art. 13 alin. (1) Legii nr.1545, repararea prejudiciului specificat la art. 7 lit. a), c)-g) şi în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut din bugetul local - din contul acestui buget.
61. Prejudiciul material şi moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanţa de judecată se repară de către aceste organe.
62. Prin urmare, Colegiul constată că instanța de fond just a dispus încasat anume de la Inspectoratul Național de Securitate Publică, în beneficiul lui Ștefan Dragan, a cheltuielilor de asistență juridică, iar în partea încasării din contul Inspectoratului General al Poliției a respins acțiunea, ca neîntemeiată, or, în contextul pct. 2 și 3 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului național de securitate publică din subordinea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Ordinul MAI nr. 351/2020, Inspectoratul național de securitate publică reprezintă o subdiviziune specializată a Poliției din subordinea Inspectoratului General al Poliției. Subsidiar, pct. 4 din Regulament prevede că, Inspectoratul național de securitate publică reprezintă o subdiviziune specializată a Inspectoratului General al Poliției a Ministerului Afacerilor Interne, cu statut de persoană juridică de drept public, având competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, are sediul în mun. Chișinău, dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat și denumirea în limba de stat, precum și de cont trezorerial și alte atribute specifice. Mai mult, pct. 6 din Regulamentul prenotat prevede că, finanțarea și asigurarea tehnico-materială a activității Inspectoratul național de securitate publică se efectuează din contul și în limitele alocațiilor aprobate anual în bugetul de stat și din alte surse neinterzise de lege.

63. Astfel, instanța de fond just a reținut că având în vedere că șeful Inspectoratul național de securitate publică are atribuții de a încheia acte juridice pentru asigurarea activității INSP și a subdiviziunilor acestuia, atribuții indicate la pct. 20, 8) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului național de securitate publică, și reținând că INSP este o persoană juridică de drept public, instanța de fond just a concluzionat că aceasta poate fi subiect de sine stătător în raporturi obligaționale de răspundere civilă.
64. În aceeași ordine de idei, Colegiul remarcă că, instanța de fond just a reținut și faptul că această concluzie rezultă și din pct. 14 din Regulamentul cu privire la organizarea şi funcţionarea Inspectoratului General al Poliţiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12 noiembrie 2019, care indică că, Şeful Inspectoratului şi adjuncţii săi, precum şi conducătorii subdiviziunilor subordonate, în limitele împuternicirilor atribuite, poartă răspundere pentru activitatea Poliţiei şi pentru deciziile luate. Punctul 15 din Regulamentul menționat, prevede că Inspectoratul are în subordinea sa: 1) subdiviziuni specializate; 2) subdiviziuni teritoriale. Prin urmare, Inspectoratului Național de Securitate Publică fiind subdiviziune specializată din subordinea Inspectoratului General al Poliției, rezultă că poartă răspundere pentru deciziile luate.
65. Analizând normele legale citate în coroborare cu probele prezente la materialele cauzei, se constată că subiect responsabil de repararea prejudiciului material cauzat reclamantului Ștefan Dragan, în prezentul caz este Inspectoratul Național de Securitate Publică, or, intentarea procesului contravențional în privința reclamantului şi sancționarea acestuia a fost realizată de către agentul constatator al Inspectoratului Național de Securitate Publică.
66. La acest compartiment, Colegiul constată că instanța de fond just a admis solicitarea reclamantului-intimat privind încasarea prejudiciului material cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suportate de reclamantul-intimat Ștefan Dragan în cauza contravențională în mărime de 3950,00 lei, or, toate argumentele invocate de reclamant în acest sens, sunt susținute prin probe concludente, în special, bonul de plată seria DAA nr. 23026688 din 3 ianuarie 2023, factura fiscală în acest sens și actul de predare-primire a lucrărilor efectuate în baza contractului de asistență juridică nr. 0074 din 10 februarie 2022 (f.d.6, 6 verso, 13 verso), care exprimă expres, cheltuielile pentru asistența suportate de reclamant în cadrul cauzei contravenționale.
67. În acord cu prevederilor art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

68. În contextul art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.
69. Potrivit art. 96 alin. (1) și (1^1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.
70. La determinarea caracterului rezonabil al cheltuielilor de asistență juridică, prezintă relevanță și jurisprudența CtEDO.
71. La caz, pentru a verifica caracterul echitabil al sumei compensatorii, instanța va analiza rezonabilitatea și necesitatea cheltuielilor de asistență juridică prin prisma complexității cauzei, dificultății întrebărilor juridice ridicate de speţă, aportului avocatului la soluţionarea cauzei, timpului şi muncii depuse de avocat.
72. La fel, pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ţine cont de: complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speţă; aportul avocatului la soluţionarea cauzei; timpul şi munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa; faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obţinut; restricţiile de timp impuse de client şi de circumstanţele cauzei; natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client; experienţa, reputaţia şi abilitatea avocatului; justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obţinute în cauză.
73. Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.
74. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a. dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b. copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; c. listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).
75. În speță se atestă că, în prezenta cauză civilă reclamantul Ștefan Dragan a fost reprezentat de avocatul Igor Eremia, în temeiul mandatului avocațial seria MA nr. 1956460 (f.d.2) și pentru serviciile acordate reclamantul-intimat

Ștefan Dragan, a achitat suma de 2800,00 lei cu titlu de asistența juridică, ce se confirmă prin bonul de plată seria DAA nr. 23026714 din 27 septembrie 2023 (f.d.45).

76. În context, reținând dovada achitării onorariului avocatului, complexitatea cauzei, dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speţă, aportul avocatului la soluţionarea cauzei, cât și timpul şi munca depusă de avocat, rezultatul obţinut, Colegiul constată că instanţa de fond, just a considerat ca fiind justificată suma cheltuielilor de asistență juridică, și a dispus spre încasare de la Inspectoratul Național de Securitate Publică, în beneficiul lui Ștefan Dragan, cheltuielile de asistență juridică suportate în prezentul proces în mărime de 2800 lei, care este una reală, necesară şi rezonabilă.
77. În această ordine de idei, în viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanți, citate supra, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speţei.
78. În final, instanţa de apel subliniază că, contrar prevederilor articolelor 118, 121 din Codul de procedură civilă, apelanții-pârâți, în fața instanţei de fond, nu au adus careva probe în susținerea poziției lor și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a admis parțial acţiunea.
79. În plus, este important de remarcat faptul că apelanții-pârâți, utilizând calea de atac nu au prezentat în instanța de apel probe, pe care nu au avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.
80. În așa împrejurări, Colegiul reiterează că, concluziile primei instanţe sunt întemeiate şi legale, în concordanță cu prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererilor de apel, ca fiind neîntemeiate.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. a), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

D E C I D E :

Se resping, din lipsă de temei, cererile de apel declarate de apelantul Inspectoratul General al Poliției și de către apelantul Inspectoratul Național de Securitate Publică.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 iunie 2024.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de

Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei: Ana Panov

Judecătorii: Diana Corlăteanu

Lucia Bagrin